

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"ŠVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
TELEFONAS 9-1640.
CAIXA POSTAL 4118.
SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų 7\$000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I . III

SÃO PAULO. 1937, MARÇO -- KOVO 6 D.

Nr. 10 (76)

LIETUVIŠKŲ ORGANIZACIJŲ CENTRUI BESIORGANIZUOJANT

Praėjusių metų lapkričio m. pradeta jau oficialiai organizuoti Lietuvos centras. Darbas dar ir dabar nėra baigtas. Tai suprantama. Su visais susikalbėti, paruošti visoms organizacijoms priimtina įstatų projektą, juos išsvarstyti organizacijų atstovų pasitarimuose, reikia nemaža laiko. Bet viena jau galima pasidžiaugti, kad ši iškelta graži, šitokių būdu, bendradarbiavimo mintis, iš esmės yra visų organizacijų remiama.

Naujai organizuojamas centras, bus ne asmenų, bet organizacijų centras. Reikia čia nariais įeiti organizacijos per savo atstovus.

Org. Centro esimas kolonijos gyvenime pilnai pateisinamas. Visų pirma, organizuojamas centras sušvelnins tarpusavio santykius ir nuo tuščių beprasmių ginčijų, nukreips visą pastangą į kūrybinį darbą.

Bendromis jėgomis bus lengviau organizuoti bet koks visai kolonijai, svarbus, reikalingas darbas ekonominio ar kultūrinio pobūdžio.

Iš pradžių, dar tik organizuojant šį centrą, nėra būtino reikalo, konkrečiai visus atieities darbus numatyti. Gyvenimas nestovi vietoj. Kasdien iškyla naujų reikalavimų, su kuriais visi turi susitaikyti. Nėvykusiai nukaltas formas pats gyvenimas susprogdins.

Užtenka jau iš to, kad bus visų pirma suorganizuotas pats centras. O visi kiti įvairūs klausimai centro posėdžiuose gali būti svarstomi. Žodžiu dabar, kiek yra galima, reikia nekelti tų klausimų, kurie trukdytų ir bereikalingai delstų centro suorganizavimą, bet stengtis surasti tokius pagrindus, bendro darbo bare, kur galėtų visi sutilti.

Centro organizavimas yra tau tik ra prasme egzaminas mūsų organizacijoms ir veikėjams. Čia išeina aiškėn įvairios intencijos, pribrendimas ar nepribrendimas mūsų kolonijos ir organizacijų bet kokios srities visuomeniniam veikimui.

Kita proga teks paliesti jau atskiri organizuojamo centro įstatų paragrafai ir pasisakyti savo nuomone. Tai kas daroma visai kolonijai turi būti ir viešai, plačiai spaudoj diskutuojama, kad visiems būtų galimybės geriau su visais projektais susipažinti.

Būt labai pageidautina, kad ir pati visuomenė pasisakytų, savo nusistatymą šiuo atžvilgiu parašydama, nors ir trumpas pastabas.

ITALIJA KOVOJA UŽ DIDELES ŠEIMAS

Italijos fašistų taryba priėmė nutarimą vesti propagandą už skaitlingas šeimas, remti skaitlingesnes šeimas darbu pašalponis ir k., jaunavedžiams padėti įsikurti ir t. t. Nes, esą, Italijai reikalinga žmonių, o be skaitlingų šeimų nebus stiprios kariuomenės, o be kariuomenės negalima daryti ekonominės ekspansijos, t. y. plėsti savo teritorijos žemės.

Krizis Lietuvos Vyriausybėje

Jau seniai ėjo kalbos Lietuvoje apie ministerių kabineto pasikeitimus. Ėjo gandai, kad į vyriausybę bus kviečiami krikščionių ideologijos (buvusios krikščionių demokratų partijos) žmonės. Tačiau nors gandai ėjo, bet Lietuvos Vyriausybė pasikeitimų nesimatė. Tik kovo 2 d. telegrafo agentūra Havas pranešė iš Kauno žinia, kad esą įvykęs ministerių kabinete krizis, ir esą ministerio kabineto pirmininkas Juozas Tubelis atsistatydino su visais ministrais, t. y. kolektyviai atsistatydino vi-

šas kabinetas.

Daugiau žinių Havas nepaduoda, ar atsistatydinimas priimtas, ar ne, ar yra formuojama nauja vyriausybė, ar ne ir, būtent, kaip manoma jis sudaryti. Apie tai sužinosime vėliau.

Reikia tikėtis, kad Lietuvos vyriausybėje įvyks permainų katalikiškos ideologijos linkme, nes tautininkai, ma to reikala skaitytis su katalikais, kurių svoris politiniame gyvenime yra uginėjiamas.

Žinios apie kara

Nors karas eina Ispanijoje, bet jame dalyvauja beveik visa Europa. Kaip ir pereitą savaitę, taip ir šią, smarkiausi mūšiai eina prie Madrido ir šiaurėje prie Oviedo. Madrido paėmimas tapo atidėtas ant kovo 15 dienos. Per tą laiką sukilėliai mano sustiprinti savo jėgas ir daryti puolimą. Sukilėliai apturėjo sustiprinimui savo pozicijų 18.000 kariuomenės. Vyriausybiniškai kaikiuriose vietose yra atmušę suki-

lielius ir pietų Madrido fronte yra paėmę Toledo miestą, kur tęsėsi smarkūs mūšiai už Alkazarą tvirtovę.

Oviedo mieste jau vyriausybiniškai, tačiau išvyti sukilėlių visai nepasisekė ir kova tebeina miesto gatvėse.

Neįgalumo komisijos nutarimas kontroliuoti Ispanijos rubežius atidėtas, 15-ai dienų. Dėl šios kontrolės yra labai daug abėjonų. Greičiausia, kad iš to «nesikišimo» gali išeiti pasaulinis karas.

SUKILĖLIAI KALTINA PRANCŪZIJA

Ispanijos sukilėlių vyriausybė pasisuntė protesto notą neįgalumo komisijai, kurioji protestuoja prieš Prancūziją, kuri esą lauzanti pasirašytą sutartį ir siūnia vyriausybiniškai pagalbai. Dėl to esą gali kilti Europos karas, jei nebus kam sudrausti Prancūzijos.

120.000 SVETIMŠALIŲ

Ispanijos sukilėliams kariatai padeda 120.000 žmonių svetimų valstybių kariuomenės. Viena tik Italija yra pasiuntusi Ispanijon 65.000 apginkluotų kariuomenės.

LENKŲ ŠMEIŽTAS PRIEŠ LIETUVĄ

Lenkai savo spaudoje, pastaruojau laiku, pradėjo begėdiškai ir nepamatuoti šmeižti Lietuvą. Varšuvos laikraštis «Gazeta Polska» rašo, kad Lietuva padedanti bolševikams varyti komunistinę propagandą ir yra pasižadėjęs perleisti per savo teritoriją sovietų kariuomenę. Tačiau šitas lenkų melas yra patėbimas visų, nes visiems žinoma, kad Lietuva bendrų rubežių su Sov. Rusija neturi, tai kaip rusų armija gali ateiti Lietuvon.

VALENCIJOJ NERAMU

United Press praneša iš Ispanijos, kad vyriausybinių laikinųjų sostinėje Valencijoje įvyko smarkios riaušės tarp komunistų, anarchistų ir socialistų. Be to, pranešimas sako, kad penki Caballero vyriausybės nariai ruošė samokslą prieš vyriausybę. Padarius kratą, pas tris rasta net ginklų.

NUSKENDO GRAIKŲ LAIVAS

Ispanijos vandenyse, graikų laivas «Lukla», užėjęs ant minos, nuskendo. Viasa latvo įgula žuvo, tik vienas žmogus išsigelbėjo.

KARO STOVIO KLAUSIMAS

Karo stovio pratęsimo klausimas iškeltas Brazilijos parlamente, iššaukė aštirus ginčius. Vieną atstovai užgyria karo stovį, kiti stojo prieš įrodinėdami karo stovio kenksmingumą. Šis klausimas turi palaikėti dar šiomis dienomis.

UŽDARYTI VISI UNIVERSITETAI

Rumunijos vyriausybė uždarė visame krašte visus universitetus ir pratęsė karo stovį. Ten pradeda įsigalėti fašistai.

LEIPCIGO PARODA

Vokietijoje tapo atidaryta Leipcigo paroda. Parodos atidaryme dalyvavo vyriausybės atstovai, kurie savo kalbose pareiškė, jog Vokietija vistiek sieksianti savo kolonijų. Be to, smarkiai buvo puolama Sovietų Rusiją.

NUMUŠĖ 4 ORLAIVIUS

Sukilėliai numušė 4 vyriausybinių orlaivius prie Oviedo miesto. Vyriausybinių puolimas šiame fronte sumažėjo dėl stipraus sukilėlių pasipriešinimo.

POTVINIAI EUROPOJ

Europoje dideli potvyniai, ypač Prancūzijoje labai išsiliejo upė Sena ir užliejo apylinkėse. Jugoslavijoje taip pat dideli potvyniai, upės Save, Dunojus ir kitos išėjo iš savo vagų ir daug nuostolių pridarė.

VOKIETIJOS ATSTOVAS ISPANIJOJ

Šiomis dienomis Vokietijos ir Italijos atstovai sukilėlių vyriausybei įteikė savo vyriausybinių įgaliojimus atstovauti Vokietijai ir Italijai prie Ispanijos sukilėlių vyriausybės. Kredencialų įteikimo ceremonijos buvo atliktos iškilmingai.

UŽMUŠTAS ITALŲ GENEROLAS

Prie Malagos tapo užmuštas italų generolas Roata, kuris vadovavo sukilėliams to uosto paėmime.

6 MILIJONAI KALINIŲ

Amerikos J. V. inžinieriai, kurie lankeši Sovietų Rusijoje tikslu susipažinti su to krašto statyba, sugrįžę pasakoja, kad Sov. Rusijoje prie viešųjų darbų dirba 6 milijonai kalintų. Visus tuos kalinius prižiūri G. P. U. agentai. Tuos sunkius darbus dirba be išimties ir kriminalistai, ir politiniai.

DUONA IŠ BULVIŲ

Vokietijoje truksta duonos. Vyriausybė išleido įsakymą, pagal kurį nurodoma, kaip turi būti kepama duona. Į duona turi būti dedama bulvių ir kitų priemaišų 10%, kad tuo būdu sutaupyti javų. Lietuviai pristmena dar kokla duoną reikėjo valgyti lietuviams vokiečių okupacijos laikais. Tai tokią duona valgyti dabar vokiečiai.

VISI PIETŲ AMERIKOS LAIVAI BUS TIKRINAMI

Visi Pietų Amerikos laivai, kurie tik vyks Europon per Ispanijos vandenį, bus tikrinami tarptautinės komisijos. Taip sako Sovietų Rusijos atstovas neįgalumo komisijai. Nes, esą, Pietų Amerikos šalys remiančios sukilėlius. Kaip kitos P. Amerikos valstybės elgiasi tame kare, nežinia, Brazilija gi laikosi neutraliai ir savanorių nesiuonia.

DŪKSTA JUODOJI JŪRA

Iš Rumunijos pranešama, kad Juodoji jūra šiuo metu didelis audros ir trukdo laivams plaukioti. Juodosios jūros dūkymas, rumunams daug nuostolių padarė.

VOKIEČIAI EIS AUSTRIJON

Hitleris dar vis galvoja, kad Austriją prijungti prie Vokietijos ir sudaryti stiprią germanų valstybę. Tačiau austriai ir klausyti nenori apie tokią unią, jie nori būti nepriklausomi ir net galvoja iš Austrijos respublikos padaryti monarchiją ir soston pasodinti princa Otto iš Habsburgų. Austrijos svajonės apie monarchiją nepatinka Hitleriui ir, kaip prancūzų laikraščiai rašo, esą jis ruošia samokslą prieš Austriją. Bavarijose kariuomenė jau esą paruošta, kad žygtuoti į Austriją, padaryti ten perversmą, įvesti nacijų diktatūrą ir sujungti Austriją su Vokietija.

KRACHAS PARYZIAUS BIRZOJ

Iš Prancūzijos pranešama, kad kovo 4 d. Paryžiaus biržoje įvyko didelis krachas, aideliai nukrito prancūzų franko vertė.

RUSIJOJ YRA MILIONIERIU

Vienas Amerikos korespondentas, kuris gyvena Maskvoje, aprašo, kad pas bolševikus Rusijoje jau yra milijonierius Darbininkai dirbdami sunkiai fizinį darbą, milijonieriais nebus, o tik bolševikų žulai.

Kova, kuri nebus apvainikuota pergale

Cia ne apie Madrido kovas jau keli mėnesiai besitęsiančias, kurių metu abiejose frontuose desėtkai tūkstančių jaunų vyrų žuvo, bet apie idejinę kovą už ir prieš Dievą kalbame.

Kova prieš Dievą, prieš tikėjimą vedama tarptautiniu mastu. Daugely kraštų sugriovus monarchų sostus, bedievybė nori laimėti ir kovą prieš Dievą, išplėsiant iš žmonių širdžių tikėjimą. Bet jau iš anksto galima pasakyti, kad kova prieš Dievą nebus apvainikuota pergale. Dar stambeldiško pasaulio žymus kalbėtojas pasakė, kad lengviau ore pastatyti miestą, negu rasti tautą be tikėjimo. Istorikai nežino nė vienos, kad ir mažiausiai kultūringos tautos, kuri neturėtų tikėjimo. Be to, istorija, mums sako, kad pradžioje žmonija tikėjusi į vieną Dievą, tik vėliau nukrypusi į stambeldystę.

Žmogus iš prigimties yra religingas. Prof. Fersteris sako, kad prigimties, nors ir su lazda išvytum, visvien jį sugrįž. Reiškia žmogus savo prigimties pakelsti negali. Jei bedievybė nori galutinai iš žmonių širdžių išplėsti tikėjimą į Dievą turi visų pirma pakelsti žmogaus prigimtį. Bet to darbo nė vienas mirtingasis padaryti negali.

Jau daug kur buvo skelbta Dievui kova, išžudyti jo tarnai, sugriauti jo altoriai. Štai tik prisiminkim pabalogoj 18 šimt. prancūzų revoliuciją, kurios metu ant altorių vietoj Dievo Motinos, buvo sodinamos paleistuvės.

Gi šiandien toj pačiej Prancūzijoje, katalikybės atgimimas visuos luomuos eina visu smarkumu.

Laikas nuo laiko pasiekta mus ži-

nios ir iš Rusijos, kad susidomejimas religija nuolat auga. Maldos namai, kurie dar neuždaryti, yra nuolat perpildyti tikinčiųjų. Prieš porą metų pačių rusų spauda pranešė, apie vieną kolchozų viršininką, kuris kalba ražančių. Ir ateis laikas, kada Stalino diktatūras subyrės, tada visas pasaulis pamatys, kaip rusų liaudis išėjusi iš katakombų, su asaromis akise, glėdos Dievui padėkos giesmę.

Tikėjimas yra vienas iš brangiausių žmogui dalykų. Del tikėjimo atsižadama turtų, laisvės, jei reikia, tai ir gyvybės. Bažnyčios istorijoj daug yra užrašyta didvyriškų žygių, įvairiuose laikuose, įvairaus amžiaus, bei išsilavinimo tikinčiųjų.

Nevienas ir mūsų laikų pasiryžėlis pastatytas prie stulpo sušaudimui, ar šiaip baisiam kankinimui, šaukia „Tegyvuoją Kristus Valdovą“.

Zuvo ir žus, gal būt nevienu gyvybė nuo bedievių rankos, bus pralieta daug kraujo, vienok bedievybei nebus lemta savo kova apvainikuoti, bet turės pirmų amžių Romos Ciesariaus Julijono Apostatos, kuris buvo žiaurus krikščionių persekiotojas, pakartoti žodžius, kad „Tu Galilėjieti nugalėjai“.

Pragaro vartai jos nugalės...

SKAITYDAMAS
„SVIESA“
ZINOSI
VISKA.

Pabaltijis ruošiasi Paryžiaus parodai

Sausio 22 ir 23 d. d. Taline įvyko 6-tas 1957 m. Paryžiaus parodos Baltijos komitetų atstovų suvažiavimas. Pirmininkavo estų fin. min. finansų d-tor. Tukhas. Dalyvavo ir Vytauto Didž. kultūros muz. dir. Gelaunė, užsienių reikalų ministerijos spaudos biuro šefas p. Avietėnaitė ir architektas p. Šalkauskis.

Suvažiavimas priėmė arch. Nurn-

bergo raportą apie pavilijono statytą ir galutinai priėmė centralinės salės sienų ir skulptūrinės grupės projektus. Toliau buvo išklaudytas pranešimas apie atskirų kraštų sales. Iš pranešimų paašškėjo, kad lietuviai savo sales įrengimo darbą jau toliausiai pastūmėję.

Suvažiavime buvo aptarti bendrų išlaidų ir bendrų parodai pritaikytų brošiūrų ir atviručių klausimai.

Paryžiuj tapo nužudytas rusas Navašinas

Ji nužudė GPU agentai nušautas Prancūzijoje nevarojamu ginklu?

Sausio 26 d. netoli Paryžiaus Bulonijos miške rastas revolverio šūviu nušautas garsaus rusų botaniko profesoriaus Navašino sūnus Dimitrijus Navašinas. Į Prancūziją jis buvo pirmą kartą atvykęs iš SSSR 1921 metais ir išbuvo ligi 1924 metų. Vėliau vėl gyveno Sovietų Rusijoje. Antrą kartą atvykęs į Prancūziją 1926 metais jis atsiskyrė grįžti į SSSR ir galutinai apsigyveno Prancūzijoje. Ligi 1930 metų jis buvo Europos Siaurės Komercinio Banko direktorium, bet vėliau metė tarnybą ir vertėsi politika ir žurnalistika. Navašinas Paryžiuje turėjo labai daug draugų prancūzų tarpe ir buvo labai gerbiamas. Tarp kit ko jis artimai bičiuliuosis su buvusiu prancūzų ministru Monzie. Rašydamas apie Navašino nužudymą „Paris Soir“ pastebė, kad jis buvęs artimas teisiamųjų Maskvoje Petakovo ir Sokolnikovo draugas. Iš lavono išimta 5,5 milimetro kulipka, policijos komisaro Guillaume, kuris veda nužudymo

bylą nuomone, Prancūzijoje didelė reikybė, nes tokio kalibro ginklas retai pasitaiko. Komisaras mano, kad užmušėjas yra atvykęs iš užsienio. Kol kas nuo platesnių aiškinimų susilaikoma.

Pažymėtina ir tai, kad ta proga Trockis kaip rašo „N. W. J.“ Meksikos žurnalistams pareiškęs, jog Navašinas savo gyvybę užmokėjęs už tai, kad perdaug žinojęs apie Maskvos procesą. „Tik neseniai išvogę mano archyvą GPU agentai nužudė Navašiną. Aš bijau, kad mano sūnus, kurį Maskva va dina savo priešu Nr. 1, taip pat gali būti jį nužudytas“, — sako Trockis.

— Seniausiai lihiputei (neužaugai), Shropshire, Anglijoj, Mary Jones šiemet sukako 100 mt. amž. Ji yra 78 cm. ūgio ir dabar laikoma seniausia lihipute visam pasauli.

JAU LAIKAS „SVIESA“ UZSIPRENUOMERUOTI 1937 METAMS.

FELIKSAS ČEMARKA

ŽEMES ŪKIO KOLONIJOS KLAUSIMU

(Tasa iš nr. 9.)

Kaip žinoma perelais metais Brazilijoj įsikūrė Lietuvos Ūkininkų Kooperacijos Bendrovė „Grūdas“, kurios vyriausias tikslas yra, sukurti lietuvių žemės ūkio kolonijos Brazilijoj, kurios valdybion ieina ir Patagonijos tyrumylėtojas p. J. Š.

Anot p. M. Salčiaus, kolonizotojų darbas nėra lengvas ir yra labai atsakomingas.

Todel ir B—vė „Grūdas“ stebuklų per tą trumpą laiką padaryti negalėjo. Tuo labiau, kad po jos įsikūrimo, prasidėjo sezoniniai lietūs, kurie paraližavo B—vės veikimą tuo, kad negalima buvo važiuoti apžiūrėti siūlomų žemių.

Tokių būdu „Grūdo“ veikimas, tuomi laikų išrodė kaip ir apmūres. Tie, kurie su nekantrumu laukia, kuomet ta žemės ūkio kolonija bus pradėta kurti, pradėjo nervuotis ir kai kurie net įpuolė į desperaciją, o visi kiti—gi „veikėjai“ ir „kritikai“, kurie vengia bet kokio atsakomingo darbo, gavo progos žeminti B—vė „Grūdas“ ir tuomi dar daugiau apsunktiati ir taip sunku darbą — susikurti savo tautine žemės ūkio kolonija.

Reikia pažymėti, kad tie lietuviai, kurie jau yra įsikūrę Brazilijoj ir pripratę prie šio klimato, niekur kitur iščia kolonizuotis nevažiuos, išskyrus avantiūristus. Tie mūsų „kritikai“ ir į ratas pagalių kaišiotojai, nepasitenktin lietuvijų spauda Brazilijoj, bet jie

pasistengė „Grūdo“ vardą diskredituoti net ir Lietuvos ir Argentinos spaudoje.

Galima pateisinti tinginį, kuris, vengdamas darbo, netna kitiem į talką. Tačiau jokiū būdū negalima pateisinti tuos, kurie trukdydami kitiems dirbti, nori pridengti savo tinginystę. Panašius „veikėjus“ galima prie Krilovo pasakėcio „aple musę ir jauti“, būtent: „Vieną kartą jautis vieną dieną aręš (dirbęs) vakare grįžo namo, o musė tupėdama ant jo rago ir susitikusi kitą musę su pasididžiavymu sako: i my pachali tai yra «ir mes (dirbome) arėme“.

Jeigu nebūtų atsiradę pas mus panašių artojų «i my pachali», tai gali būti, kad mes jau būtume turėję pirmą lietuvių žemės ūkio koloniją Brazilijoj.

Dalykas toks. Pereitais metais, užbaigus organizuoti Lietuvos Ūkininkų B—vė „Grūdas“ — Valdybai pasisekė atsitiktinai surasti netoli São Paulo, prie pat stoties São João, apie 1000 alkerų fazendą su apie 80 gyvenamų namų, kurių išmėtytų po visą fazendos lauką, taip kad kiekvienas kolonietas būtų turėjęs savo gyvenama namą. Be to, fazendos ribose buvo veikianti krautuve mūriname name, mokykla ir koplyčia. Vienu žodžiu, buvo visa, kai reikalinga kolonijos kėstėjimui.

Kai labiausia, kad savininkas žemės, dėlei skolų buvo priverstas ją skubiai parduoti, kad taš pinigais išgelbėti kitą savo turta, todėl ir kaina prae sulyginamai labai maža, taip kad

10 alkeru žemės, drauge su namukų ir kitomis išlaidomis išsimokėjimui 5 metams tik 5:000\$000 t. y. kasmet po vieną conta milreisu. Sąlygos buvo labai lengvos ir prietamos, bet jam būtinai reikėjo skubiai įmokėti entradai t. y. rankpinigų septynesdešimt contų reisu, kuriais pinigais norėjo paliuosuoti tą fazendą nuo ipotekos B—vė „Grūdas“ tik susitvėrusi, žinoma, tiek kapitalo negalėjo turėti, tuo labiau nė pasiskoloti vietoje, nei dar niekam nėra žinoma organizacija. Surinkti tuos pinigus iš norinčių kolonizuotis buvo permažai laiko. Todėl valdyba prisiklaususi ir priskaičiūsi apie tai, kad Lietuvoje, daugiau nieko nekalka nė neavarsio, kaip tik apie sukūrimą Pietų Amerikoje žemės ūkio kolonijos, kad tuomi su laikius lietuvių nutautėjimas, „Grūdo“ Valdyba nutarė kreiptis į Užsienie Lietuvos Remti Draugiją su prašymu, kad ji pagelbėtų „Grūdai“ gauti paskolą sumoje apie 30.000 litų. Kai po laidas už paskola atsako pirka fazenda. Visas operacijas galėjo būti daromas per São Paulo konsulą, Todėl jokie riziko bei nepasitikėjimo negalėjo būti. Tuo labiau, kad tokla maža suma pinigų, palyginus su kitomis išlaidomis, kurios daromos, neva lietuvių išieivijų reikalams, netur. jokios reikšmės.

Iš gauto atsakymo turinio aiškiai buvo matyti, kad mūsų artojų «i my pachali» ir ten, neuilistamai „pasidarbauta“.

Todėl, ne tiek gaila ir skaudu, kad pirmas „Grūdo“, darbas nepasisekė realizuoti bet ypatingai yra taikskaudu, kad mūsų tarpe yra neatsakingų asmenų, kurie savo nelemta „kritika“ ir savo nosies kišimu į svetimus reikalus, begaliniai trukdo mums išieiviams siekti savo tikslo, besikuriant šiame svetimame Brazilijos krašte. Be to labai gaila, kad vargu ar pasiseks ateltyje surasti tokią patogią, pigią ir taip arti São Paulo tinkamą žemių ūkio ko-

lonijai vieta, kur pusė šeimynos galėjo uždurbiant. São Paulo mieste, o kita pusė kurtis ūkyje su pagalba pirmųjų.

Pirmai progai išsilydus iš rankų, kaip paprastai būna, daugumą apėmė nusivylimas ir apatija. Todėl vienas iš valdybos narių apatijas pagautas, kreipėsi pas p. M. šalėjų, galvodamas apie Patagonijos tyrus, manydamas, kad mūsų „veikėjų“ „kritiku“ ten juos nepasieks.

Vėliau užėjus litingam laikui, saivaime aišku, kad ieškojimas tinkamų žemių ūkius kolonijai atpuolė.

Baigiantis litingam sezonui, „Grūdas“ vėl pradėjo intensyviau dirbti, nu tarė paskelbti spaudoje ankėtas, kad suzinuotus visų suinteresuotų nuomonę apie taip svarbų mums išieiviams klausimą. Todėl kiekvieno lietuviu, kur jis begyventų, yra prievolė būtinai atsakyti į paduotus klausimus, nes tas žymiai palengvins išrūšima čia taip svarbaus klausimo, drauge ir duos „Grūdo“ Valdybai galimybę geriau orientuotis, ieškant žemės ūkio kolonijai žemių. (Pabaiga).

Per Lietuvą eis didysis Europos ekspresas

Paryžiaus — Maskvos — Tolimųjų Rytų traukiniai ligi šiol triskart per savaitę eidavo per Varšuvą. Berlyne įvykusioje tarptautinėje geležinkelių konferencijoje, nors rusų geležinkelių atstovai ir nedalyvavo, nustatytas tvar karastis jau ir per Lietuvą. Didysis ekspresas iš Berlyno eis per Karaliaučiu, Tilžę, o Lietuvos teritoriją pervažiuos — Tilžės — Pagėgių — Radviliškio — Obelių linija ir per Daugavpili, Bigosovą važiuos į Maskvą. Šis tvar karastis pradėsias veikti nuo gegužės 22 d.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

Pirmasis Lietuvos botanikas

Siemet suėjo 165 metai nuo kunigo Ambraziejaus Pabrėžos gimimo. Jis yra vienas iš didžiausių senesniųjų laikų Lietuvos mokslininkų. Gyveno nuo 1771 iki 1849 m. Buvo Kretingos pranciškonų vienuolyno vienuolis. Jis daug parašė iš botanikas, farmacijos, bei medicinos sričių. Sustatė botanikos terminologijos žodyną. Jo veikalai botanikos mokslo srityje yra pirmutiniai lietuvių kalba. Taip pat paliko mokslininkai apdirbtą herbariumą, kur yra visa eilė retesnių, kai kurių dabar jau nerandamų, Lietuvos augalų. Kun. Pabrėža palaikė santykius su Vilniaus universiteto botanikais. Šiam pirmam Lietuvos botanikos mokslininkui, kai kurie dabartiniai Lietuvos botanikai, siūlo pasitarti dabartiniame Kauno Botanikos sode paminklą.

Jau metai

Praejusiu metų vasario m. buvo uždaryta Lietuvoje vadinamos opozicinės, kaip valst. liaudininkų, socialdemokratų, kininkų vienybės ir krikščionių demokratų partijos, paliekant tik vieną tautininkų partiją. Trigi metai laiko, kai didelė dauguma Lietuvos gyventojų atimta teisė dalyvauti politiniame darbe. Visato pasekmė yra organizavimas slaptų politinio pobūdžio organizacijų. Ir šis slaptas veikimas kaskart vis susilaukia iš piliečių pusės didesnio pritarimo. Reik manyti, kad kova dėl pilietinių, organizavimosi teises, spaudos laisvės iš visuomenės pusės pareikalavus daug kovų ir aukų. Bet nelaiminga ta tauta būt, kuri taip daug aukų kainavusios laisvės išsivadetu.

Už žmonos nužudymą 15 metų

Murinų k., Zvirgzdačių vl. gyv. Jurgis Vareckas 1936 m. gegužės 3 d. eidamas iš Kud. Naumiesčio susitiko su žmona, su kuria buvo susipykęs ir kartu negyveno. Eidamas pro Tarpučių km. jis ją nušovė. Marijampolės apyg. teismas už tai Varecką nubaudė 15 metų s. d. kal., o sausio 23 d. Verecko apol. skundą atmetė ir Ap. Rūmai

Surado penkličių "fabriką"

Sausio 19 d. buvo pranešta Tveru

nuov. virš. Narbutui, kad turguje vaikščiojanti nepažįstama moteris, kuri ką nors pirkdama įduoda netikrus penkličius. Policija pradėjo ją vytis, o ji jau buvo nuėjusi 7 km. Varnių lmk. Sulaikius, pasirodė, kad tai Z. Kundrotienė. Padaryta krata jos bute ir pas tame pačiame name gyvenantį J. Simkūną, kuris buvo užkluptas bedirbant penkličius. Jie abu du suimti ir pasodinti Telšių kalėjime.

Lietuvoje mirties bausmę vykdys nuodingomis dujomis

Min. Kabinetas priėmė B. St. 15 str. ir Baudz. proc. 963 str. pakeitimą, pagal kurį mirties bausmė bus vykdoma nuodingomis dujomis. Bausmę įvykdant dalyvauja prokuroras, teismo sekretorius, kuris perskaito teismo sprendimą, gydytojas, kalėjimo viršininkas ir kunigas, kuris atlieka paskutinį dvas. patarnavimą. Mirties bausmė nu-teistasis įvedamas į hermetišką būstą, į kurį paleidžiamos nuodingos dujos. Ši bausmė vykdoma ne viešai, prie kalėjimo.

Dabar Lietuvoje yra trys mirties bausmė nubaustieji: du Briedžių šeimos žudikai (K. Aukšutis ir Pr. Briedis) ir Smilgių žudikas Poguziuskas. Jų bylos būsiančios aukštesnėse teismo instancijose.

Nori atkasti pirmąjį lietuvių uostą Truso

Pranešama, kad netoli Elbingo atliekami dideli istorinių tyrinėjimų kasi-nėjimai. Kasinėjimų tikslas surasti kuo daugiau žinių apie toje vietoje senovėje buvusį prūsų ir vikingų apgyventą miestą Truso. Atkasta 30 kapų. Kapai yra iš tų laikų, kai į Prūsiją per jūras buvo atkeliavę daug vikingų. Kasinėjamas plotas yra 1.000 m². Daug duomenų rodo, kad toje vietoje vikingai buvo apsigyvenę su šeimomis. Kiti ra-diniai įrodo, kad tame krašte anais laikais vikingų kultūra turėjusi nemažą įtakos ir senųjų prūsų kultūrai.

Pagal paskutinius iškasimus moks-lininkai yra įsitikinę, kad prieš šimt-mečius dingusio prekybos miesto Truso liekanos yra 5 m. po žemės paviršiumi, nes per šimtmečių bėgį tą miestą giliai užnešė smiltys ir dumblas. Kasinėjimai truks dar ilgesnį laiką.

Vyriausias Tribunalas paskelbė su-vaikiečių bylos motyvus

Sausio 26 d. Vyr. Tribunalas paskelbė savo sprendimo (gruodžio 19 d.) motyvus. Priekaištą, kad dėl įvykių Veiverčiuose nuteistiesiems pritaikius B. St. 122 str. 1 d. 2 p. ir 142 str. pra-silenkta su įstatymu — V. Trib. laiko pagrįstu. Prasilenkta su esminiais B. St. 122 str. nuostatais ir dėl Silavoto Marazo, nes nenustatyta, kad jis būtų sambūriui vadovavęs. Motyvuose Vyr. Trib. pasisako ir dėl visų sambūrių Šal-tupio slėny, Silavote ir Veiverčiuose. Galutinėje išvadoje Vyr. Tribunalas nu-sprendė: Kariuomenės teismo 1936 m. rugs. — 28 — spalio 7 d. sprendimą, kiek jis liečia K. Kalašinską, J. Bart-niką, J. Jankauską, A. Veiverį, J. Grin-čevičių, V. Macį, J. Bartniką, J. Kar-čiauską, K. Gustaitį, A. Gustaitį ir A. Marazą, panaikinti ir bylą gražinti tam pačiam teismui šioje dalyje iš naujo spręsti. B. Juodžbalio, Pr. Juodžbalio, M. Jočytės, P. Sakalausko, Pr. Stravins-ko, V. Bajoro, J. Jotauto, J. Skučo ir Pr. Baičiuono kasacijos skundus atleisti

Radio abonetai skaicius jau pasiekė 35.234

Pašto Valdybos žiniomis, siemet sausio 1 d. iš viso Lietuvoje buvo 35.234 radio abonentų, o 1936 m. sausio 1 d. — 26.991. Per metus prijaugo 8.243 radio abonetai. Detektorinių buvo — 9122, baterinių — 6262 ir tinklinių — 19.850. Per 1936 metus prijaugo detek-torinių — 1470, baterinių — 1603 ir tinklinių — 5170.

Lenkai jau prisipažįsta neteisėtai perkėlę gaires

Zarasų apskr. viršininko pasima-tymas su Svencionių stasata dėl per-kėlimo gairės į mūsų pusę įvyko sau-sio 25 d. 12 val. Sausio 16 d. įvykio svarstymas ir jo vietos apžiūrėjimas truko tris valandas. Svečionių stasata pagaliau pripažino, kad iš tikrųjų gairė buvo neteisėtai perkelta į mūsų pusę, ir čia pat įsakė savo sargybi-nams tą gairę iš naujos vietos iškasti ir nukelti ją vėl į seną jos vietą. Tai buvo čia pat ir atlikta.

Kariuomenės teismas vėl nubaudė

Sausio 24 d. Kar. Teismas nubaudė po 2 mt. s. d. kal. Pr. Undraitį ir J. Valaitį, 3 mt. V. Petkūną ir 1 met. Br. Zemaitį ir J. Bakšį. Jie buvo kal-tinami kesinėsi prieš vieną Sakių apskr. seniūną. Byla poliutinė.

Ant kalno gluosnys

Ant kalno gluosnys,
Pakalnej sulys,

Ten stovėjo merguzėlė
Patl sau viena (2)

Jojo bernelis
Žirgo girdyti,

Sustok, palauk, merguzėle,
duok žirgui vandens,

Negaliu stovet,
Su tavim kalbėt.

Salta rasa, o aš basa,
Nušals kojules.

Miestas, kuriame nėra elgetų

Jugoslavijos sostinėje, grafiame Belgrade dabar jau niekur nesutiksi, pas mus taip dažnai įkyrėjančių, elgetų. Tiesa, ten vienintelis šios žmonių kastos atstovas, senas žmogelis sėdi prie namo puikiai įtaisytoje kėdėje ir ant krūtinės laiko aukoms dėžutę su užrašu: Paremkite neturtinguosius ir prieglaudas, Gailestingai pliečiančiekie-no neraginami ten sumeta nemažas su mas, kurios eina ne vieno, bet visų el-getų — šelpimui.

Sala be moterų

Indijos vandenyne yra Cocos sala, kurioj nėra moterų, nes joje gyvena tikslai 10 vyrų, kurie prižiūri povanden-to kabelio veikimą. Su šiais 10 bal-tųjų žmonių gyvena dar 30 kiniečių ir indusų, tačiau ir tarp jų nėra moterų. Nuo šios salos artimiausia sausunuma yra tikslai už 2.700 kilometrų — Aus-tralija.

A. VAIČIULAITIS

PRELATO VYNAS

(Pradžia 8-tam numery.)

Abu vyrai atplėšė stipiną ir įlindo į sodą, netoli tvartų. Arklys subeldė grandim į edžiais ir nusiprunkstė.

— Baigiu dusti, — aimanavo pas-kui repetojęs žmogus.

Pirmutinysis atsisuko ir susnibzdė jo:

— Albinai, turėk kantrybės.

— Turėk... turėk... aš jau visas prakajė.

— Skubėkim. Vasarą greit švinta. Prakeiktas mėnulis — taip ilgai Ziopsojo...

Juodu galėjo ir dabar plūsti tą dangaus žiburį, nes jis yrėsi į giedrų sklypą. Sėbrai, pamatė didesnę šviesą, sugulė šienio kūgio šešėly. Priešais baltavo klebonija. Sodo obelys ir kriaušės rymojo tylios, susnūdusios. Tarpais per jas prabėgdavo vėjas. Jis susilurendavo tvenkinio nendrose, suš-voksdavo jovaruose ir užmigdavo ažuolapuose.

— Grįžtam, Kazy. Jau tuoj die-na.

Trumplis žiūrėjo į debesis. Jie

keliavo neskubėdami, juodi, tik garbi-niuotus pakraščius mėnesienoj panėrė. Jie kilo aukštyn, didėjo, darėsi nykes-ni.

— Greit apsiniauks, — sukuždėjo Kazys.

Ant mėnulio nusidriekė iškeden-tas debesėlis. Paskui jį slinko sunkus, rūstus kalnas, kuris užgesino šviesą danguj.

— Eime, — prabilo Trumplis.

— Eime...

Netrukus juodu buvo daržely, tarp gėlių, prie pat klebonijos. Laikė-si jie arčiau rožių krūmų ir po ranko-mis jautė zvirgzdą ir akmenukus, ku-riais buvo nubarstyti takai. Kazys pa-kėlė nosį ir uodė, lyg suva — tylu. Nei balso, nei žingsnių. Jis pakėlė akis. Po perkūnų! Bažnyčios bokštas nuspinde — debesyse buvo plyšys, į kurį skubėjo mėnulis.

Abu draugai pasislėpė už akacijos, kerojusios prieš prelato langus. Albi-nas šnabzdėjo:

— Grįžkim.

Trumplis nieko neatsakė. Jis iš-ėmė butelį, kurio laukuose dar neištū-

tino. Jo bičiulis valandėlę sudvejojo, paskui paėmė degtinę, kuri suklyksėjo sykį, dar sykį — ir buvo baigta. Vy-ruko gyslose plaukė narsas, galvoj siū-bavo kajtrios mintys. Jis kumštelėjo. Kazį ir tarė:

— Na!

— Luktelk. Matai, jau vėl tems-ta

Mėnulis dingo. Trumplis prislin-ko prie prelato miegamojo, prie lango, už kurio buvo įdėtas tinklas nuo mu-sių. Jisai pasistiebė ir žiūrėjo, prilipęs prie stiklo, ar ko nepamatys kambary. Ten buvo tamsu, tik lova bolavo kam-pe. Ir nieko negirgėti — nei knar-kiant, nei alsojant. Jis dar labiau pris-paudė ausį. Kas ten kalena? Skamb-telejo, žmogus staiga krito ant žemės ir prigulė prie pamato. Kas ten būtų? Bokšte išmušė du. Al! Tenai takėjo prelato laikrodžis, Gerai!

Jis vėl pakilo ir pirštu pabarbeno į lango rėmus. Viduj niekas neatsilie-pė. Visi namai ramiai sau miegojo ir sapnavo. Sapnavo vikarai ir virėjos, sapnavo pagaliau žąsys ir karveliai. Tuo tarpu Trumplis galvoje: «Pažiūrė-sim, kaip su langum... Užkabintas. Kur čia peilis. Štai, nugrandysiu kitą, iš-trauksiu vinutes». Tai atlikęs jis iš-ėmė stiklą ir iš vidaus atkabino langą, kuris griktelėjo ir atsidarė. Dabar Kazys peillu iš apacios ir šonuose at-pjovė tinklą ir tarė Albinui, kuris ne-rimdamas trypė paliai sieną:

— Tu stovėk čia sargybą.

— Aš neliksiu vienas.

— Tylėk — liksi. Ką pamatęs, švilptelk.

Vaikinas nepatenkintas susigūžė ties langu, pro kurį Trumplis lindo į kambarį. Jo koja ispainiojo į kažko-kius mezginius. Juos perplėšęs jis at-sistojo ant grindų. Tik štai Albinas vik-riai atsikraustė pas savo draugą ir ne-kantriai dairėsi po kambarį. Kazys supyko, bet jau nieko nepadarysi. Jis prisielino prie lovos — tuščia. Visuose namuose nė gyvos dvasios. Net pelės miegojo. Ir jis tarė:

— Jei sykį atvėžllojai, tai stok pas duris ir kitasyk, ar ko neišgirsi. Ką pamatęs, duok šita geležine lazda, kad jam daugiau nieko nereikėtų. Aš gi padirbėsiu. Ir mėnulis vėl šviečia — geriau matysiu.

Miegamajam galėjai neaiškiai įžiū-rėti daiktus. Ties lova kabėjo Kristus. Trumplis pavėikslu nepaėmė. Toliau jis rado stalėlį, ant kurio gulėjo knyga — maža nauda iš jos. Kampe stovėjo spintelė su laikrodžiu, ant kurio lėkė sparnuota merga. Ją Kazys įkišo į krepsį. Patį spinta buvo užrakinta. Ją atplėšęs žmogus apgrabaliojo ir pir-miausia sučiuopė tris butelius, kurių du atidavė Albinui, vieną pats pasiliko. Ten būta vyno. Kampe užtiko dvi žvakides — atrodo sidabrinės.

(Bus daugiau)

Kas yra politika

Nekartą pasitaiko nugirsti, sakant, kad «tu nepolitikuoki», «čia jau politika» ir t. t. Bet ne taip jau retai atsitinka, kurie tą žodį «politika» kartoja, nevisada supranta jo reikšmę, bei prasmę.

«Politika» pats žodis yra graikų kilmės iš «polis» — miestas, pilis. Senovėj šis žodis reiškė rūpinimąsi bendrais pilies ar miesto reikalais, kaip pavyzdžiui apsauga, maisto teikimu ir t. t.

Mūsų laikais apie politiką kalbėti galima:

1) Kaip apie mokslą. Politika, kaip mokslas, yra studijavimas, pažinimas įvairių visuomenės grupių, partijų, valstybių vidaus ar užsienio programų.

2) Politika, kaip menas, yra aktyvus dalyvavimas vykdyme kurios nors visuomenės grupės konkrečios programos, gyvenimo. Pavyzdžiui, stengtis vykdyti gyvenimo laudininkų, tautininkų, ar krikščionių demokratų programą, tai ir bus politika, kaip menas.

3) Politika plačia prasme yra rūpinimasis bendrais viso krašto reikalais. Pavyzdžiui krašto saugojimas nuo išorinio priešo, kova dėl Vilniaus, dėl įsistiprino Klaipėdą, ir t. t. Arba pavyzdžiui pastangos mūsų kolonijoj įsigyti kiek reikalinga mokyklų, rūpintis kolonizacijos reikais, tai ir bus politika, bet plačia prasme.

5) Politiką siaura prasme, sudaro vykdomas gyvenimas, kurios nors vienos politinės grupės partijos, programos.

Mūsų laikais, kada daugely kraštų vis dėlto demokratiška tvarka viešpatauja, kur visi valstybės piliečiai dalyvauja įvairių valstybės reikalų tvarkyme ir žinant, bent yra rimtų davinų, iš kurių galima nuspėti, kad diktorų ir «nepakeičiamų vadų» amžius neilgas, ir kad ateitis, vis vien nežiūrint kokiomis formomis pasirodys, priklausys demokratijai, yra gyvo reikalo labiau domėtis, politinio, valstybinio gyvenimo klausimais.

Neužtekimas politinis, bei valstybinis plačių masių susipratimas, privedė prie nelaimingo 17 d. gruodžio, ku-

rios klaikias ir skaudžias pasekmes kažin kada ir kaip baigs išgyventi.

Mes išieiviai čia neturim galimybės ir nėra reikalo dirbti siaura prasme politinio darbo. Viena, kad mums nėra jokios prasmės, reikalo, o kas svarbiausia, ir teisės, kištis į šio krašto politinį gyvenimą.

Taip pat nėra reikalo kurti ir vadovautis Lietuvos politinių partijų programomis, nes vis vien, čia būdami vienus nuo sostų nenuversim, o kitiems ministerių portfelius nesuteiksim. Bet tai dar nereikia, kad bendrai, žinoti, kaip kas kur vyksta, neturėtume teisės sekti, domėtis vieno ar kito krašto, ar savo tėvynės gyvenimu. Čia mums lieka didelė galimybė, atviros durys, dirbti plačia prasme politinį darbą, kurio svarbiausią turinį sudaro rūpestis išlaikyti lietuvybę sakurti savo stiprią koloniją ir visais kitais atžvilgiais stiprėti.

Reik pripažinti tiesą, kad didelė dauguma išieivijos ir jos spaudos, nėra draugiškai nusiteikę dabartinio Lietuvos režimo atžvilgiu. Tam priežasčių, pateisinimo yra daug. Veik visuos kraštuose, kur didelė dauguma mūsų išieivijos susibūrę, yra demokratiška tvarka, kur ir lietuviai ateiviai naudojami pilnai spaudos žodžio, sąžinės, pa-

sireiškimu ir kitomis laisvėmis. Gi dabar Lietuvoj visos šios laisvės beveik užgniauztos. Ir spauda yra bekraujė, oficiali šalta, visuose laikraščiuose tie patys be autorių straipsniai.

Politinės partijos uždarytos. Kultūrinių organizacijų, kurios daugiau mažiau nori būt savarankiškos, bet koks pasireiškimas, visa eilė biukratinio pobūdžio įsakymų, suvaržytas. Be to, dar masiniai ūkininkų areštai, sušaudymai randa labai didelį atgarsį užsieny gyvenančių lietuvjų širdyse. Taip yra savoj Tėvynėj, kurios kovose už laisvę dalyvavo ir tas, kuris šiandien desėtkams metų pasmerktas kalėjimuose pūti.

Sių faktų akivaizdą ar nėra pateisinamas ir šaltas užsieniečių nusistatymas, dabartinio Lietuvos režimo atžvilgiu. Argi nepagrįstas tas nepasitenkinimo jausmas?

Išieiviai irgi trokšta saviems tautiečiams broliams lietuviams tokios pat laisvės, jų pačiu pastangomis atkovotos, kokią yra radę išieiviai lietuviai svetimoj padangėj.

Baskų kunigo pareiškimas apie Ispanijos karą

Prancūzijos telegrafo agentūra Havas skelbia tokia žinią:

«Is Bilbao pravažiavo pro Paryžių tiesiai į Dubliną kunigas Roman Laborda, Baskų provincijos pilietis, garsum muzikas, vaikų chorų steigėjas ir žymus rašytojas folkloristas. Kun. Laborda, pasikalbėjime su Havos atstovu, pareiškė: «Vyktu Dublinan suruošti ten keletą paskaitų apie baskų muziką ir išaiškinti irlandiečiams priežastį, kodėl baskų provincija su didžiausia energija kovoja prieš generolą Franką. Irlandijos (Airijos) visuomenė klaidingai įsivaizduoja dabartinį Ispanijos karą. Turį jiems išaiškinti fundamentalines klaidas ir nušviesti jiems, kad tikrieji katalikai, mylį savo tėvynę, jokių būdu negali rodyti simpatijos ir pritari generolo Franko žygiams. Nesu Basku Nacionalistų partijos narys. Esu tik baskų katalikų kunigas, mylintis savo kraštą ir jo tradicijas, kuris taip žiauriai yra puolamas militarinio sukilimo. Kalbėsiu aiškiai ir nušviėsiu savo mintis be jokių rezervų. Ir tikiu, kad didžioji irlandiečių dalis supras, kad katalikybė ir demokratija, tai nėra nesuderinami du dalykai.»

Iš to ispanų kunigo pareiškimo matosi, kad jis yra vyriausybinkų pusėj ir važiuoja į tą kraštą, iš kur daug savanorių kariauja Ispanijoj Franco pusėj.

ŽMOGUS, KURIS MIRĖ KETURIS ŠIMTUS KARTU

Jonas Miljanas, Hollywoodo filmų artistas, yra geriausias specialistas «mirti». Jis pats sakosi, kad jam tekę mirti ne mažiau kaip keturiuose šimtuose filmų: jis buvo sušaudytas, pakartas, pasmaugtas numarintas elektrinėj kėdėj, išmestas iš lėktuvo, sušales, prigėręs ir kitas mirtis «pergyvenęs».

Tas žmogus, mokas «mirti», gali ir gerai gyventi, nes gauna aukštą atlyginimą.

PASIKALBĖJIMAS AUTOBUSE

— Mojše, koonduktorius taip į mane pažiūrėjo, lyg aš nebūčiau sumokėjęs už bilieta.

— O tu Ickai, kaip į tai reagavai?

— O aš pažiūrėjau į jį taip, lyg aš būčiau sumokėjęs.

Kazys Maculevičius 82 m. amžiaus ir jo žmona Uršulė Karčiauskaitė 84 m. k. iš Lapinės km. Darsuniškio parapijos Brazilijon atvyko 1887 m. Apsigyveno Alfredo Chaves apskr., kur buvo įsigijęs 25 ha žemės. Prieš 4 metus išsikėlė į kaimyninę apskr. Guapurę, kur apsigyveno pas savo ištekęsiją dukterį Oną, Maculevičių šeima yra susipratę lietuviai.

MOTERS LIKIMAS MERGAITĖMS

(Pradžia 9-tam numery)

Meilė, tikrąja savo prasme, yra palinkimas, kylas iš pagarbos. Bet, toli gražu, ne kiekvienas palinkimas yra jau meilė. Tada reiktų vadinti meile ir tai, kas priverčia plėšrųjį gyvulį tykoti grobio. Juk ir jis trokšta grobio, baisiai trokšta! Tačiau kiekvienas žmogus nelaikys tai meile. Bet vis dėlto yra žmonija, kurie kalbėdami apie meilę, turi omeny panašius žvėriškus norus. Tikra, nekalta meilė neturi savy jokios savimybės. Tikrai mylįs žmogus gėrisi mylojo asmenys gražybe ir išvaizda. Jis trokšta jam daug gero ir nori jį turėti, su juo susijungti.

Lytinė meilė yra labai savotiška. Ji apsupa galinga jėga mylimąjį asmenį, kuriuo žavumu yra, tarytum, pagautas. Ji priverčia mylintįjį visiškai atsi duoti mylimajam asmeniui. Tik moterystėje lytinė meilė tėra tobula — sutinkanti su Dievo valia.

Atsidavimas mylimajam asmeniui yra ir prigimties patraukimo patenkini-

mas, bet kadangi pastarasis yra labai galingas, tai pavojinga, kad jis nepergalėtų dvasios ir nesuterštų tikrosios meilės. Taip pat yra pavojinga, kad jis nenuneigtų aukštų siekimų ir nestatytų pirmo eilėn kūno geidulių patenkimo.

Berods jau aukščiau matėme, kad vyro prigimties patraukimas yra daug galingesnis, negu mergaitės. Visai normaliose sąlygose jaunas žmogus turi daug kovoti, kad atsispirtų prieš pagundą. Tik jei rėpestingas auklėjimas padeda tvirtus skaisybės pagrindus, jei jis sąžiningai vengia to, kas galėtų jame sukelti kūno geidulius, jei jis karšta malda ir dažnu komunijos priėmimu semia jėgas nekaltam gyvenimui, tai jam lengvai pavyksta nugalėti visas pagundas.

Deja! — rašo vienas geriausiųjų šios srities žinovų — „mūsų kultūra ne tik natūralias seksualines sąlygas sudrumstė ir didesnę jų dalį savo pročiats sunkiai sužalojo, bet ir dirbtiniu būdu jas privedė prie ligūstumo...“

Užmiršdama prigimties patraukimo tikslą, žmonijos kultūra kūno geidulių patenkimui laikė dirbtiną malonumą ir išgalvojo įvairiausių priemonių, kurios padidintų pojūčių malonumus ir suteiktų žmogui pasigėrėjimo... Moderniškasis menas tapo pagalbine priemone kūno geiduliams erzinti, arba, tikriausakant, purvinsios literatūros draugu. Nepaprastu atkaklumu yra ginami įvairūs erotiniai paerzinimai, pridengti moderniškojo meno skraiste... Vienu žodžiu, dirbtinas vyro prig. patraukimo erzinimas padėjo atsirasti aukštenlajai visokių blygybių mokykla...“

Jei šis seksualškumo paerzinimas yra nuolatos kartojamas, be jokio aukštesnio tikslo, tik vien dėl geidulingumo, tai sieloje susidaro tam tikra nuotalka, kuri vadinama „pornografinė dvasia“. Visa tokių žmonių vaizduotė yra taip geiduliais pripildyta, kad jie užviešpatauja beveik visą jų protą ir jausmus. Net nekaltiausiuose dalykuose jie randa begėdiškų ir baurių lytinių reiškinį. Moteris, jų nuomone, yra tik irankis lytiniam malonumams patenkinti...“

Tokių žmonių kalbos ir mintys sukasi dažniausiai apie žemus ir nudėmingus dalykus. Kiekvienas stengia si pralenkti kitą, ir jų nusimanymas šioj srity yra dažniausiai perviršijamas jų dvasiniu tuštumu bei kitų sričių ne-

žinojimu...“

Aš čia tyčia patiekiau visą elę minėjų garsaus šios srities žinovo, kuris į visa ta žiūri nekrikščioniškomis akimis ir dėl to jo bešališkas liudijimas yra mums ypatingai svarbus.

Iš garsaus žinovo žodžių išėina, kad jaunuolio prigimties patraukimas yra be paliovos erzinas visokių išorinių įtakų. Kalbos, peveksla, knygos, kino-teatrai ir t. t. įkvėpia jam įsitikinimą, kad prigimties patraukimo patenkimas esąs maloniausias dalykas pasaulyje. Tuo pačiu metu atsiranda noras jį patenkinti. Įerzintas geidulys sujudina visą kūną ir verčia jį pasiduoti.

Liūdnas viso to padarinys yra tai, kad daugelyje jaunuolių, kurie pasiduo da šitai įtakai, prapuola kiekvienas aukštesnis meilės ir moterystės supratimas. Viršiau minėto mokslininko žodžiais betariant, moteris yra tokiems «tik kaip seksualinio smagumo objektas». Todėl jiems tinka Mefistofelio žodžiai «Fauste»:

«Išgėręs šitą taurę, Matysi Elena kiekvienoj moteriškėj.

(Elena čia reiškia kuniškų smagumų objektą).

(Bus daugiau)

LIETUVIAI! Vísí kaip vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokites ir skaitykit "Sviesa".

"Sviesa" yra tikriausias kiekvieno lietuviuo išeivio draugas ir tarėjas.

«Sviesa» gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

«Sviesa» lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsireiškimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a: Iš provincijos pinigų siųsti Redaktoriaus vardu.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOV UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephi-
genia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9
val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir
psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI-
NIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydomas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS IŠTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

D-ras Povilas Licciardi Santa Casa gydytojas -- operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORÉOS ir REUMA-
TIZMO aštro ir kroninio. Syfilis ir venerinės bei odos ligos —
VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Nau-
jas budas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGU. Gy-
dymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu —
(DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir
pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n e: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų
ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitín

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Dr. João de Oliveira Mattos

MEDIKAS—CHIRURGAS, SANTA CASA GYDYTOJAS, ASISTENTAS
— PROFESORIUS PRIE 1-A. CHIRURGIJOS KLINIKOS SÃO PAU-
LO MEDICINOS FAKULTETE.

BENDRAI CHIRURGIJA — MOTERU IR SLAPAMO KELIU LIGOS
KONSULTORIJA: BUTAS:

RUA QUINTINO BOCAIUVA, 36, RUA MONTE ALEGRE, 77.
1 AUKŠTAS — SALĖS 6 ir 7

PRIMA NUO 2 iki 5 VAL. VAKARO. TEL. BUTO — 5-2211.

Sį skelbimą deda Bendruomenės Revizijos narys, p. Benediktas La-
šinskas, kurie labai giria minėtą gydytoją dėl jo paties išgydymo
nuo begalo sunkios ligos.

Vaistinė

PASSERINI

Provizoriaus

CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kai-
nos pigios. Patarnaujame ir
naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 263
[BOM RETIRO]
Telephone 5-3584
SÃO PAULO.

LIETUVIS DAILINIKAS

São Pauly, gatvėje Newton
Prado, 140 lietuvis L I O N G I-
N A S P A Z I K A S turi ati-
darys dailės — dailės studij-
ją. Prešia įvairius paveikslus,
portretus ir t. t. ant drobės alė
jiniais dažais. Kas nori turėti
gražų portretą, teskreipia ten.
Taip pat ten taisomi laikrodžiai
ir kiti dalykai.

„Sviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant
kampo.
3. Bom Retiro — p. Baužio krau-
tuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua
Carmo Cintra] ir José Paulino vaisti-
nėj [Rua José Paulino, 109].
4. P. Kirilausko krautuvėj — Vil-
la Anastacia.
5. P. Menkaičio krautuvėj — S.
Anna.
6. Pas laikraščių platintojus ir
7. Pas «Sviesos» įgaliotinius vi-
suose miesto rajonuose, taip pat

IR — rua Coronel Mo-
raes, 338.

SKAITYK IR PLATINK

„SVIESA“

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas ir sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus foto-
grafijų reikalais. Daro iš foto-
grafijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

Darbas eina pirmyn Pamaldos

Vasario m. 28 d. Mokos mokykloje buvo susirinkę visų lietuviškųjų organizacijų atstovų posėdis svarstyti įstatų projektui organizuojamam lietuviškųjų organizacijų centrui steigti. Dalyvaavo beveik visų organizacijų atstovai, Brazilijos Lietuvių S-gos atstovai dalyvavo kaibo stebėtojai, kurie posėdžio pabaigoje perskaitė savo nusistatymą organizuojamo centro atžvilgiu. S-gos atstovai nurodė projekte visą eilę parašų, kuriuos nepakeitus, jie atsisako įeiti į organizuojamą lietuvių centrą. Šia proga, mes pageidautume iš S-gos atstovų ne vien neigiamos, kritikos nurodant kas bloga, bet taip pat kaip turėtų būti organizuojamas centras.

Organizuojamas lietuvių centras bus sudarytas iš visų lietuviškųjų organizacijų ir vadinsis «Lietuviškųjų Organizacijų Centras». Del pavadinimo buvo daug diskusijų. Taip ir del kitų straipsnių. Tai visai suprantama. Kiekvieną, didesnio masto darbą dirbant, nuoseklus, vis pusiškas svarstymas yra reikalingas. Siame posėdyje priimta ir apsvaistyta dar tik maža dalis įstatų. Darbas tęsiamas kituose posėdžiuose. Posėdžiui pirmininkavo p. Konsulas Gaučys, sekretoriavo Storpis. Bendruomenėi šiam posėdyje atstovavo kun. Ragažinskas ir Vl. Butrimas

Visi talkon!

Neužilgo šventinsime, varpus, o taip pat jau netoli ir Velykos. Todėl svarbu ir mūsų bažnyčios išore, būtent šventorių, sutvarkyti. Kiekvienam yra maloniau, jei bus tvarkojami šventoriai, apšodinti medeliais. Šiam darbui padaryti maloniai prašomi lietuviai katalikai kitą sekmadienį, kovo m. 14 d. ateiti talkon šventoriaus tvarkyti ir medeliais apšodinti.

Kun. Ragažinskas
KOLONIJOS KAPELIONAS.

Jau turim suolus

Lietuvių Moterų Draugijos pastangomis mūsų bažnyčiai padaryta 18 naujų patogių suolų. Dvylika jau atvežta bažnyčion o kiti 6 bus atvežti šį seštadienį.

Kiek atsieitų bažnyčios užbaigimas

Bažnyčią stačiusio inžinieriaus apskaičiavimu, bažnyčioj filioriams pasitvarkyti, išstinkuoti ir grindis sudėti (la-drilių) atsieitų apie 17 kontų (tūkstančių).

RIO DE JANEIRO MIESTE «ŠVIESA» GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SÁ.

Lietuvių Katalike!

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įsirašyk į Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvių kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas mėnuo po vieną milreįsą ir vienas milreiasas įrašų.

SI SEKMADIENĮ KOVO MĖN. 7
DIENA PAMALDOS BUS:

8 ir 11 val. ryto Vila Zelinoj lietuvių bažnyčioj.

Sv. Antano do Pary bažnyčioj su-
ma bus 11 val.

Išpažinčių Villa Zelinoj bus klau-
soma iš vakaro, šeštadienį, nuo 7 val.
vakaro.

Sv. Antano bažnyčioj sekmadienio
rytą.

SVENC. SAKRAMENTO GARBINIMO
BROLIJOS NARIU DĖMESIUI

Pranešama, kad šitą sekmadienį,
kovo mėn. 7 d. susirinkimas bus Villa
Zelinoj lietuvių bažnyčioj, kur daly-
vaus šios Brolijos nariai iš Villa Bellos,
Zelinos, Alpinos, Mokos ir iš kitur.

Pranešimas

Rekolekcijų reikalu

Šį seštadienį, 6 d. kovo Vila Zeli-
noj, pusiau aštuntą val. vakaro bus pra-
dedamos šios apylinkės lietuviams re-
kolekcijos. Taip pat šia proga prašo-
ma atlikti kiekvieno kataliko pareiga,
Velykinę išpažintis. Tolimesnė rekolek-
cijų tvarka bus pranešta rekolekcijų
metu. Taip pat bus pranešta. Kitam
«Šviesos» Nr., kada bus rekolekcijos ki-
tuose miesto rajonuose.

Mokyklų mokiniams šiomet reko-
lekcijos ir Velykinę išpažintis bus at-
skirai. Todėl jie ruošiamose suaugu-
siems rekolekcijose nedalyvaua.

Kolonijos Kapelionas.

RUSIŠKOS DAINOS IR MUZIKA

Zymiausiai Sáo Paulo rusu daininai-
kai ir muzikai kiekvieną vakarą links-
mina svečius lietuvių šeimininkų užei-
goje.

Bar Rio Branco

RUA VISCONDE RIO BRACO 461
KAMPAS RUA VICTORIA.

Tautiečiai, apsilkę nesigailosite.

Reikalingas mokinsyGrūdo B-vės anketa

Reikalingas mokinsy raidžių rin-
kimui. Kreiptis prašome į Spaustuvę
RUA DA MOOCA 309.

Senieji emigrantai

Rio Grande do Sul estade gyvena
nemažas lietuvių būrelis, kurie yra at-
vykę Brazilijon prieš 50 — 30 metų.
Visi jie gyvena gražiai, lietuviškumas
Juose nepranyko, ne tik seniai, bet ir
čia gimė lietuviškai kalba lietuviškai pa-
laiko savo lietuviškas tradicijas. Viena
lietuvių šeima, ant savo ūkio turi
pasistačiusi net koplyčią, kur susi-
renka pasimelsti. Jie Lietuvos nėra už-
miršę, tik Lietuva juos jau pamiršo.

RIO grandietis.

Lietuviai, palaikykim savuosius!

Provizorius Juozas Lukoševičius
praneša, kad neseniai yra įsisteigęs nuo
savą vaistinę Rua Bom Pastor 18 (Ypi-
ranga), kuri yra kasdien adara nuo 7
val. ryto, ligi 11 val. nakties. Taip pat
šaukiamas kiekvieną valandą, ir nak-
ties metu, vyksta pas ligonius leisti
adatų į muskulius, po oda ir į gyslas.
Lietuviams ypač daroma didelė nuolat-
da užmokesnyje.

Kiekvieną dieną nuo 8 val. ligi
10 val. vakaro didžiūruoja gydytojas,
kuris tikrina ligonių sveikatą nemoka-
mai.

Negalintiems pasinaudoti gydyto-
jo patarnavimu nustatytoms valando-
ms, gydytojas sutinka atvykti vaisti-
nėn, susitarus iš anksto ir kitomis va-
landomis. Pats provizorius Lukoševi-
čius yra visomet pasiruošęs patarnauti
visoms lietuvių šeimoms.

Susisiekimas, labai patogus. Iš
Largo da Sé galima važiuoti bondėmis
Fabrica 20, Villa Prudente 32, Ypiran-
ga 4. Taip pat Fabrika ir alto do Ypi-
ranga autobusai galima važiuoti.

Privaziavus kampa gatvės Bom
Pastor reik išlipsti ir eiti į 18 Nr. šios
gatvės. Ten randasi pirmasis Sáo Pau-
lo lietuvių vaistininkas turis auosavą
vaistinę Juozas Lukoševičius, kuris vi-
sumet pasiruošęs maloniai patarnauti.

Adresas

FARMACIA DOM BOSCO
RUA BOM PASTOR 18 Tel. 3-01.00

Ypiranga. Provizorius
Juozas Lukoševičius.

BENDRUOMENĖS PASTO DĖŽĖS

Nr. 4118.

Visi «Šviesos» skaitytojai, gali šia de-
žutė pasinaudoti gaunant laiškus iš Lie-
tuvos, ar iš kur kitur. Kam bus at-
siųsta laišku paskelbsim «Šviesoje».

Adresas rašyt šitaip: vardas ir pavardė

Caixa Postal 4118 São Paulo

Brazil.

ZINOTINI ADRESAI:

Lietuvos Konsulatas Rua Aureliano
Coutinho 88 Telef. 5-4275.

Kolonijos Kapelionas kun. Ragažins-
kas gyvena Convento S-to Antano do
Pary. Telef. 9-1640.

Žemės ūkio kolonizacijos bendro-
vė Grūdas norėdama patikrinti Brazi-
lijoj gyvenančių lietuvių nuomonę
apie kolonizaciją, nutarė paskelbti
anketą, kad kiekvienas lietuvis atsa-
kytų į žemiau paduotus klausimus.
Tai bus didelė parama Grūdo b-vei iš
kolonijos pusės. Bendrovė gausi
atsakymus, daug lengviau galės
orientuotis ir veikti žemės ūkio ko-
lonizacijos darbe.

Prašome atsakyti į šiuos klau-
simus:

- 1) Ar pritiri žemės ūkio kolonijos
steigimui?
 - 2) Kokioje vietoje geriausia būtų
kurti lietuvių koloniją?
 - 3) Ar žadi pats eiti į koloniją?
 - 4) Kuo dabar užsiimi?
 - 5) Kiek metų dirbi fazendoj?
 - 6) Kiek metų kaip dirbi nomuotam
žemės ūkyje?
 - 7) Kokia žemės kaina Tamstos apy-
linkėj?
 - 8) Kiek reikalinga pradziai pinigų,
kad įsikurti ant 10 alk. ūkio?
 - 9) Kur geriau gyventi materialiniu
atžvilgiu, mieste ar ūkyje?
 - 10) Ar jau esi Grūdo narys?
- Vardas
Pavardė
Pilnas adresas

Kiekvienas perskaitęs šiuos klau-
simus, atsakykite į juos ir iškrpę
prisiųskite Grūdo valdybos
pirmininkui — rua Ubaldino do Ama-
ral 200 — São Paulo. Taip pat
neužmirškite padėti savo parašo ir
adreso. Anketas galima sugrąžinti
iki balandžio mėn.

Valdyba

Įspėjimas

Paskutiniu laiku gaunama daug
nusiskundimų nesąžiningumu laivini-
kystės kontoros ant Rua São Bento
Nr. 494, São Paulo, kurios savininku
yra iš Lietuvos pabėgęs žydus NACH-
MANAS HELCERIS. Lietuvoje buvo
traukiamas atsakomybėn už krimina-
linius nusikaltimus, kurie numatyti
Baudžiamajame statute ir Emigracijos
įstatymo: Str. 265 ir § 1, 14. Turime
nusiskundimų ir dokumentus dėl suk-
tybių papildytų dar jam būnant Lie-
tuvijoje, už kurias buvo patrauktas at-
sakomybėn ir vėliau pabėgo. Taip ir
p. Mykolui Kuzmai išduotas kvitas su
MACHMANO HELCERIO parašu —
1926 metais balandžio m. 26 d., kad
jis priėmė 70 dolerių rankpinigių va-
žiavimui Kanadon. Šie pinigai iki
šiolei nesugrąžinti ir p. Kuzmai atsi-
lankius kontoron Helceris pareiškęs,
kad netik pinigų nemaras grąžinti,
bet išmesias iš savo kontoros, jeigu
dar kartą išdrįsias reikalauti savo pi-
nigių. Iš dangelio, dar vienas charak-
teringas atsitikimas, tai su p. Boliu
Penkasku, kuris pas Helcerį padarė
šamadą atvežti iš Lietuvos savo sese-
rį, pinigų sumoje — 5.000\$000 įmo-
kėjo dar 1935 metais' iki šiolei neat-
vežė ir Penkaską Helceris visokio-
mis melagystėmis suvedžioja jau antri
metai. Tas pats NACHMANAS HEL-
CERIS yra jau pasižymėjęs ir čia
Brazilijoj, nes 1931 metais turėjo būti
ištremtas, kaip pavojingas visuome-
nės ir socialiai tvarkai Brazilijoj, bet
pasiliko, kadangi kaip pabėgęs iš
Lietuvos neturėjo dokumentų.

Šie skaudūs faktai turėtų paska-
tinti mūsų tautiečius būti atsargesniais
ir nesiduoti savęs išnaudoti, ypač to-
kioje kontoroje kur jau desimtimis at-
sitikimų, mūsų tautiečiai skaudžiai ap-
viliami, pasilieka be pinigų ir be laf-
vakoreių.

Šis įspėjimas tegul bus paskuti-
nis, nes iki šiolei nukentėję aiškinda-
vosi nežinoję minėtos kontoros nesą-
žiningumo. Gana šelpti savo krivi-
nu prakaitu uždirtais skatikais, to-
kius išnaudotojus ir krimiaalistus,
kaip minėtasai NACHMANAS HEL-
CERIS.